

Socialmedicin föreslås förbli specialitet

Socialmedicinen blir basspecialitet. Det föreslår Socialstyrelsen inför regeringens beslut om de medicinska specialiteterna.

II Tidigare ordföranden i Läkareförbundet Bernhard Grewin har på uppdrag av Socialstyrelsen utrett socialmedicinens framtid.

– Den här kompetensen behövs, och det bästa sättet att garantera den är att fortsatt myndighetsreglera den som specialitet för läkare, även om läkarna inte har direktkontakt med patienterna, säger han.

Enligt Socialstyrelsens ursprungliga förslag till framtida specialitetsindelning som presenterades år 2002 skulle socialmedicinen helt upphöra som medicinsk specialitet. Bakom låg principen att endast specialiteter med direkt patientkontakt skulle behållas. Men vad detta skulle innebära för den framtida kompetensen inom socialmedicin, folkhälsovetenskap och samhällsmedicin, det behövde utredas särskilt, ansåg Socialstyrelsen.

Och efter den nya utredningen vill Socialstyrelsen alltså behålla specialiteten, till glädje för landets knappt hundra socialmedicinare.

– Vi är jätteglada för det här. Vi tycker att utredningsmannen gjort ett gott arbete och vi delar i allt väsentligt hans

uppfattning, säger Urban Janlert, ordförande i Svensk socialmedicinsk förening.

– Dessutom är socialmedicin en egen specialitet i de flesta andra EU-länder, och då vore det konstigt om Sverige förde en annan linje, när vi i övrigt försöker harmonisera specialitetsindelningen.

»Unikt kunskapsområde«

Enligt rapporten som lämnats till Socialdepartementet skulle en avreglering kunna uppfattas som en »aktiv nedgradering« av läkares medverkan i folkhälsovetenskap och utvecklingen av hälso- och sjukvårdens organisation. Socialmedicinen bör vara en basspecialitet eftersom det är ett »eget unikt kunskapsområde«. Namnet bör behållas, inte bytas ut mot samhällsmedicin eller folkhälso medicin.

Socialstyrelsen föreslår också att försäkringsmedicin, som av tradition haft en nära koppling till socialmedicinen, utvecklas mot ett eget, självständigt så kallat profilområde, som då kan kopplas till andra specialiteter. Forskning och undervisning i försäkringsmedicin har traditionellt bedrivits inom socialmedicinen. Men försäkringsmedicin har även ett individperspektiv och en klinisk tillämpning, till skillnad från socialmedicin.

– Försäkringsmedicinen är lite tude-

lad. Detta är ett sätt att stärka och tydliggöra kunskapsområdet, säger Bernhard Grewin.

Och på den här punkten är Svensk socialmedicinsk förening av en annan åsikt.

– Vi tycker att försäkringsmedicin är ett ganska naturligt ämne inom socialmedicin. Där har vi lite olika åsikter, men det är ingen stor sak, säger Urban Janlert.

Beslut väntas i höst

Socialdepartementet väntas ta beslut om den framtida specialitetsindelningen under hösten. Det väntas också innebära att ett nytt nationellt råd under Socialstyrelsen inrättas. Rådet ska kunna genomföra framtida förändringar i specialitetsindelningen.

Ett så kallat profilområde som det är tänkt att fungera i framtiden är inte en myndighetsreglerad specialitet. Det saknar specialistbevis men har målbeskrivning som fastställs av Läkaresällskapet.

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

Läs hela rapporten, Säkerställd socialmedicinsk kompetens inom svensk hälso- och sjukvård, på <http://www.sos.se>

Läs tidigare artiklar: LT nr 43/2002 och nr 20/2005.

Inbrott försenar forskning

II Sjutton illrar har släpps ut, alternativt stulits, vid ett inbrott i ett djurstall på Karolinska institutet, KI. Gärningsmännen slog sig in genom väggen på den barack där illrarna hölls. Väggarna i baracken blev nedklottrade med slagord av typen »befria djuren« och förkortningen »DBF« (Djurens befrielsefront). Jan Carlstedt-Duke, dekanus i styrelsen för forskning på KI, säger att händelser av det här slaget var vanligare för fem sex år sedan, och att det varit lugnt nu i ett par år.

– Vi hoppas att det här var en engångsföreteelse.

De aktuella djuren ingick inte i några pågående studier. Ett par forskargrupper kommer enligt Jan Carlstedt-Duke dock att försenas i sitt arbete. KI måste nu hitta förvaring för de nya illrar som rekvideras – illrar kräver särskilda förvaringsutrymmen då de är rovdjur och stressar

andra djur om de placeras för nära.

– Men först och främst måste vi förbättra vårt skalskydd. Inte minst för djurens skull är det viktigt att hålla folk ute, säger Jan Carlstedt-Duke.

Försöksjournaler för tidigare försöksdjur stals också. Det är inget som påverkar forskningen men försvårar för tillsynsmyndigheten. Dessutom tog aktivisterna med sig kopior på etiska tillstånd.

Sara Gunnarsdotter

Gärningsmännen bröt sig in genom väggen på den barack vid Karolinska institutet där illrarna hölls. 17 illrar stals.